

Monumentnummer*: 531681

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument

Inschrijving register:

KIO deel:

Complexnummer

531650

Complexnaam

NHW-Fort Everdingen te Culemborg

*Woonplaats**

Everdingen

*Gemeente**

Vijfheerenlanden

*Provincie**

Utrecht

Locatiennaam

Everdingen

Locatieomschrijving

Fort Everdingen

*Kadastrale gemeente**

Vianen

*Sectie**

G

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

923

*Rijksmonumentomschrijving***

Cluster 501.

NIEUWE HOLLANDSE WATERLINIE

Inleiding

HOUTEN LOODS (b) (2) (noordwestbastion), als niet bomvrije opslag van materieel of functionele ruimte. Op verschillende plaatsen zijn binnen en buiten fortterreinen in de loop der decennia houten, stenen en metalen ('blikken') loodsen tot stand gekomen om te dienen als (provisorische of permanente) bergruimte, opslag, onderkomen voor mensen of materieel, hospitaal, brandweer, paardenstal, wachthuis, enz. Een groot deel van deze loodsen is inmiddels vergaan, gesloopt of verplaatst, maar andere bestaan nog in situ. Soms gaat het om bijzonder eenvoudige bouwwerkjes van geringe omvang, maar er zijn ook meer complexe en grotere exemplaren. Van de houten loodsen die in de 19de eeuw op Fort Everdingen zijn gebouwd, bestaan er nog drie, waaronder Loods b (2) en Loods a (3).

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Groen geschilderde HOUTEN LOODS (b) (2), die omstreeks 1880 is gebouwd en die tevens de grootste is op het fort. De loods ligt bij het begin van het noordwestelijke bastion, vrijwel evenwijdig met de aardwerken aldaar. De loods meet ongeveer 30 x 7,50 meter en wordt gedekt door een zadeldak met ruim overstek, belegd met roodgebakken, holle pannen. Er zijn enkele kleine dakramen en het gebouw heeft wit geschilderde houten windveren. Zinken goten op sporen. De gevels zijn opgetrokken uit rabatdelen; een fundering kon als gevolg van de hoge grondwaterstand niet worden waargenomen. De beide langsgevels zijn voorzien van vier excentrisch geplaatste vensters, waarin ramen met roedeverdeling. De kopse gevels bevatten de toegangen, die zijn voorzien van dubbele (opgeklampte?) lattendeuren met degelijke ijzeren gehengen; indeling ooit gewijzigd. Op zolderniveau (integraal wit geschilderd) enkel uitgevoerde deuren. Het interieur werd niet bezocht.

Waardering

HOUTEN LOODS (b) (2) (noordwestbastion) is van algemeen belang vanwege:

* Cultuurhistorische waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie zoals deze is ontworpen door C.R.T. Kraijenhoff en in eerste aanleg vanaf 1815 door hem, Jan Blanken en majoor-ingenieur Willem Offerhaus is gerealiseerd en daarna door anderen gedurende ongeveer 125 jaar is versterkt en verbeterd.

* Architectuurhistorische waarden, in het bijzonder als uiting van een aan de militair-strategische bouwkunde gerelateerde houten bebouwing, die gebaseerd is op: a. het systeem van inundatie en accesverdediging (19de eeuw), b. de wedloop met de zich versterkende offensieve middelen (19de eeuw).

Het betreft hier een onderdeel uit de periode 1871-1886, namelijk een houten berging uit 1880.

* Ensemblewaarde en situationele waarden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Tevens vanwege de functionele en fysieke samenhang met de overige onderdelen van het complex.

* Het onderdeel is representatief omdat het een voorbeeld is van een authentieke op een verdedigingswerk ingerichte houten berging.

* Het onderdeel is redelijk gaaf bewaard omdat hoofdvorm en bouwkundige detaillering alsmede diverse onderdelen intact zijn gebleven.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bijgebouwen

Functie